

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandlar, innvalstelefon
Maria Knagenhjelm, 5764 3137

Vi tilrår vern av Kudalen som naturreservat i Stad kommune, Vestland

Statsforvaltaren i Vestland tilrår frivillig skogvern av Kudalen i Stad kommune. Arealet dekkjer heile gradienten frå fjord til fjell i midtre Nordfjord og ligg i ei varm li vendt mot sør- sørvest. Kudalen består av gammal furuskog med bjørk og osp. Mykje lungenever og hengelav er jamt fordelt i området som vart kartlagt. At området ligg i boreonemoral sone, delvis lokalisert i lågareliggjande område og har ein del areal på høgare bonitetar gjer i tillegg området relevant i vernesamanheng. Kudalen har regionale til nasjonale verneverdiar (**/***) stjerner).

Figur 1 Kudalen ligg i ei sør-sørvestvendt li frå fjord til fjell i midtre Nordfjord og vil bidra til å delvis oppfylle manglane i skogvernet i Vestland.

Kudalen vil delvis fylle manglar i skogvernet i Vestland. Det føreslegne verneområdet er lokalisert på gards- og bruksnummer 18/1-4 og er eit sameige med fire private grunneigarar. Arealet har ein storleik på 1600 dekar.

Heimelsgrunnlag

Kudalen blir tilrådd verna i medhald av naturmangfaldlova. I lova er det gitt heimel for oppretting av ulike vernekategoriar i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfaldlova § 33. Føremålet med det enkelte verneområdet må bli skildra konkret og bli knytt opp mot forskrifta som gjeld den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er den strengaste forma for vern etter naturmangfaldlova.

Oppretting av naturreservat blir vedteke av Kongen i statsråd etter lov om naturmangfald § 37:

Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur*
- b) representerer en bestemt type natur*
- c) på en annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om 4 bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdetets skjøtsel.

Saksbehandling

Det var lite kunnskap om dei biologiske verdiane då vi fekk tilbod om frivillig skogvern frå grunneigarane via AT Skog. Sommaren 2020 var Rådgivende Biologer i felt for å utføre kartlegging av arealet. Rapporten blir snart tilgjengeleg på Narin-basen til Biofokus. Kudalen fekk 2 til 3 stjerner i verdivurderinga frå Rådgivende Biologer.

I tillegg til utsending av oppstart - og høyringsdokument direkte til aktuelle høyringsinstansar, er både oppstart og høyring kunngjort i aktuelle lokalaviser og presentert på nettstaden til Statsforvaltaren i Vestland.

Namn	Tilbod	Oppstart	Høyring	Tilråding
Kudalen	30.03.2020	22.01.2021	19.02.2021	27.04.2021

Namn

Opphavleg hadde området arbeidsnamn Hunvika, som er grenda vest for tilbodsområdet. Fordi Kudalen ligg meir sentralt plassert i arealet foreslo vi dette namnet i oppstartsprosessen. Dette vart gjort i samråd med grunneigarane.

Interesser

Det er noko beite frå husdyr i det nordaustlege området av det foreslegne naturreservatet. Det er ingen skogsbil- eller traktorveger, og skogen er vanskeleg tilgjengeleg dersom skogbruk hadde vore eit alternativ for grunneigarane.

Det er ikkje registrert kulturminne i Kudalen i offentlege databasar, men det utelukkar ikkje at det kan være kulturminne i området. Disse vil kunne bli sett i stand i samråd med kulturminnemynde. Det er ikkje reindrift eller samiske interesser i området.

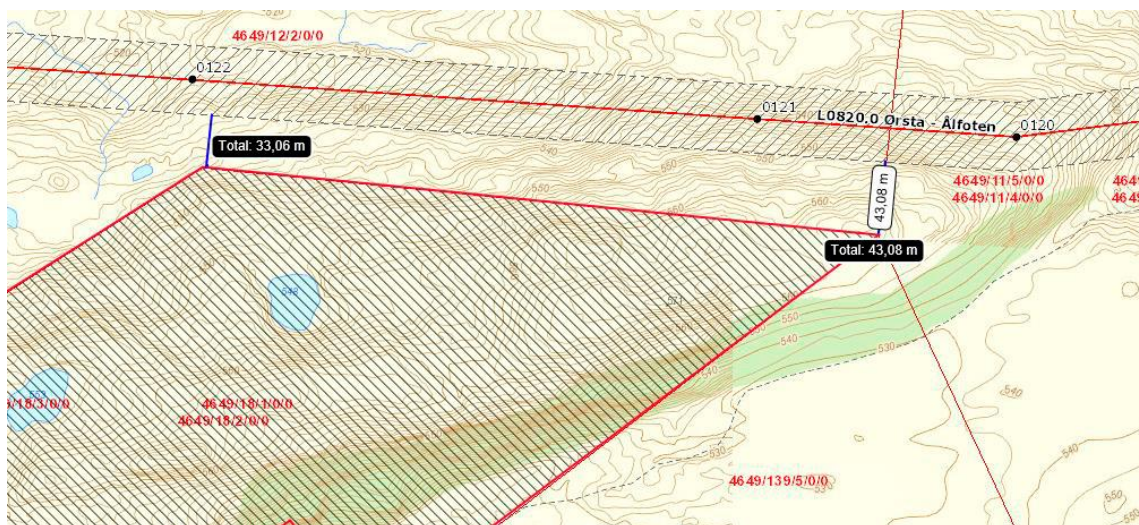
Det er ei lita hytte ved Kudalsvatnet, samt ei tilhøyrande bod og gapahuk. Hytta har vore bygd etter 2016, jf. flyfoto. Den er ikkje veldig mykje brukt, jf. grunneigarane, og dei bêt inn gass og proviant på ryggen når dei skal inn. Grunneigarane har trekt kravet i tilbods brevet om å kunne hogge ved i naturreservatet til bruk på hytta. Bortsett frå ein sti til Dalssetra i det nordaustlege hjørnet av reservatet er det lite friluftsliv inn i kjerneområdet, og dei som brukar området er mest lokale kjentfolk. Det meste av området er bratt og utilgjengeleg, men grunneigarane er på jakt i sesongen og på synfaring fann vi spor av hjort. Hjortestammen er ikkje større enn at det var god forynging av t.d. osp.

Endringar under behandlinga av verneplanen

Det har ikkje vore grenseendringar i løpet av den formelle verneprosessen.

I oppstart og høyring var formuleringa knytt til beiting i verneområde slik: *Beiting med eit beitebelegg som ikkje skadar verneverdiane*. Vi har endra dette til *Beiting*, i tråd med standard formulering for frivillig skogvernområde.

Statnett og NVE gav innspel om at sjølv om vernegrensa til Kudalen i nord ligg minst 33 meter frå det klausulerte rydebeltet for skog langs transmisjonslinja Ørsta-Ålfoten på 420 kV, så treng dei ha opning i verneforskrifta for drift, vedlikehald og akutt utfall av linjenettet, samt motorisert ferdsle i samband med dette arbeidet. Vi vurderte opphavleg at vernegrensa var trekt langt nok unna linjetraseen til at ein ikkje trengte tilpassingar i forskrifta, men har no lagt til opningar i verneforskrifta (§§ 4 j, 6 d, 7 k) i samsvar med innspela.

Figur 2 syner transmisjonslinja Ørsta-Ålfoten langs den nordlege grensa for det tilrådde verneområdet Kudalen naturreservat. Kartutklipp frå Statnett AS sitt innspel til verneprosessen.

Verneformål og områdestatus

Føremålet med naturreservatet er å ta vare på ei sørvendt fjordside frå fjord til fjell som inneheld trua, sjeldan eller sårbar natur, med eit mangfald av artar, vegetasjonstypar og økologiske prosessar. Området har gamal furuskog med bjørk og osp, og mykje trelevande lav.

Det er ei målsetjing å ta vare på verneverdiane i mest mogleg urørd tilstand, med stadeigne artar og naturtypar og naturleg skogdynamikk, og eventuelt vidareutvikle dei.

Arealet inngår som landbruks, natur- og friluftsliv (LNFR) i gjeldande kommuneplan. Det føreligg ingen reguleringsplanar for området. Kommunen har ikkje uttalt seg i verneprosessen.

Det tilrådde naturreservatet Kudalen har naturverdiar på regionalt til nasjonalt nivå mellom anna med gamal skog på delvis høg bonitet. Området var ikkje kjent for å ha verneverdiar før grunneigarane tilbydde arealet til frivillig skogvern. Foto: Statsforvaltaren i Vestland/ Maria Knagenhjelm

Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvensar

Vi kan ikkje sjå at det er utgifter knytt til tiltak ved vern av området. Utgangspunktet for å oppretthalde verneverdiane i det tilrådde verneområdet er at skogen skal få utvikle seg utan nemneverdig skjøtsel. Det vil vere eit ordinært oppsyn i området i regi av Statens naturoppsyn (SNO). Forvaltningsstyresmakta må sørgje for tilgjengelege ressursar for administrasjon av området, til dømes ved handsaming av dispensasjonssaker og oppfølging av naturoppsynet.

Merknader til verneforslaget

Oppstart og høyringsbrev for verneområdet er sendt til relevante sentrale og lokale partar, sjå adresseliste bak i dette brevet. I tillegg til utsending av oppstart - og høyringsdokument direkte til

aktuelle høyringsinstansar, er både [oppstart](#) og [høyring](#) presentert på nettstaden til Statsforvaltaren i Vestland, og kunngjort i Fjordabladet.

Oppstart vart meldt 22. januar 2021, og høyringa vart lagt ut den 19. februar 2021. Det kom inn totalt 12 uttaler til verneforslaget, og ingen av desse har vore kritiske til verneforslaget.

[Språkrådet](#) skriv i sitt brev til oppstarten at dei tilrår namnet Kudalen naturreservat som namn på det nye verneområdet i Stad.

[Norsk Bergindustri](#) skriv at det er svært viktig at ei verneforskrift tek omsyn til framtidige mogelege geologiske drivverdige førekomstar. Dei vil at §§ 4, 6-8 tek omsyn til utvinning og tilkomst til eit eventuelt utvinningsområde.

Statsforvaltaren meiner at mineralutvinning med tilkomst her ikkje er tilrådeleg eller i samsvar med verneforskrifta, og vil ikkje tilrå dette i eit naturreservat som Kudalen.

[Norges vassdrags- og energidirektorat \(NVE\)](#) og [Statnett](#) ber om at det blir teke med ei ekstra formulering inn i § 6 i forskrifta, der det blir opna for naudsynt motorisert ferdsløse i samband med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterande energi- og kraftanlegg, og med meldeplikt i etterkant av slik aktivitet.

Statsforvaltaren har lagt til følgjande formulering i § 6 c) *Naudsynt motorferdsle i samband med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterande energi - og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendast melding til forvaltingsmynde.* Denne opninga er viktig for forsyningstryggleiken i samfunnet.

Direktoratet for mineralforvaltning, Statens vegvesen, Landbruksdirektoratet, og Forsvarsbygg har ingen vesentleg merknader.

Vurdering etter naturmangfaldlova

Etablering av Kudalen naturreservat i Stad kommune vil sikre naturmangfaldet i dette området mot fysiske inngrep, jf. naturmangfaldlova § 8. Det har særleg positiv betydning for artsmangfaldet her, ettersom fysiske inngrep er dokumentert å vere det største trugsmålet mot naturmangfald både globalt og lokalt i Norge.

Ivaretaking og vidare naturleg utvikling av naturmangfaldet i naturreservata vil også kunne fungere som ei kjelde for å styrke populasjonar av plante- og dyreartar utanfor reservatgrensene, jf. naturmangfaldlova § 10 om samla belastning. På den andre sida av Hundvikfjorden, høgare til fjells, ligg Ålfotbreen landskapsvernområde. Regionen har potensiale for dialog med grunneigarar som er interessert i skogvern og som har store naturverdiar.

Med bakgrunn i at vernet berre vil gje positive effektar på naturmangfaldet, vel vi å ikkje vurdere §§ 8-12 nærare (jf. rettleiar om naturmangfaldlova kap. II 2016).

Statsforvaltaren si tilråding

Statsforvaltaren i Vestland tilrår oppretting av naturreservatet Kudalen i Stad kommune. Vernekart og verneforskrifter ligg ved.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Eline Orheim
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vernekart Kudalen naturreservat, Stad
- 2 Forskrift om vern av Kudalen naturreservat_tilråding

Kopi til:

Fiskarlaget Vest	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
NORGES JEGER OG FISKERFORBUND	Rygg	6823	SANDANE
AVD SOGN OG FJORDANE			
Norges Naturvernforbund	Miljøhuset, Marieboesgate 8	0183	OSLO
Norsk Biologforening	Postboks 1066 Blindern	0316	OSLO
Norsk Botanisk Forening	c/o Naturhistorisk museum, Postboks 1172 Blindern	0318	OSLO
Norskog	Postboks 123 Lilleaker	0216	OSLO
STATNETT OSLO HOVEDKONTOR	Postboks 4904 Nydalen	0423	OSLO
Vest politidistrikt	Postboks 85	6901	FLORØ
Avinor	Postboks 150	2061	GARDERMOEN
Det norske skogselskap			
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
FORSVARSBYGG	Postboks 405 Sentrum	0103	OSLO
Havforskningsinstituttet	Postboks 1870 Nordnes	5817	BERGEN
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
Magne Harald Hunvik	Barbra Rings Vei 3	1358	Jar
Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet	Postboks 5003	1432	ÅS
Norges Miljøvernforbund	Postboks 539	5806	BERGEN
Norsk institutt for naturforskning	Postboks 5685 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Statkraft SF	Postboks 200 Lilleaker	0216	OSLO
WWF Verdens naturfond	postboks 6784 St. Olavs Plass	0130	OSLO
AT SKOG SA	Postboks 116 Sentrum	3701	SKIEN
Luftfartstilsynet	Postboks 243	8001	BODØ
Norges Handikapforbund	Postboks 9217 Grønland	0134	OSLO
Norsk Bergindustri	Postboks 7072 Majorstuen	0306	OSLO
Norsk Industri	Postboks 7072 Majorstuen	0306	OSLO
NTNU	Postboks 8905	7491	TRONDHEIM
SFE KRAFT AS	Sørstrandsvegen 227	6823	SANDANE
SPRÅKRÅDET	Postboks 1573 Vika	0118	OSLO
Stad kommune	Rådhusvegen 11	6770	NORDFJORDEID
Den Norske Turistforening	Youngstorget 1	0181	OSLO
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	Postboks 3021 Lade	7441	TRONDHEIM
Håkon Hunvik	Hundvikvegen 444	6774	Nordfjordeid
Ingvill Henden	Hundvikvegen 550	6774	Nordfjordeid
Norges Skogeierforbund	Postboks 1438 Vika	0115	OSLO
NORGES SKOGEIERFORBUND	Postboks 1438 Vika	0115	OSLO
Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Norsk Zoologisk Forening	Boks 102 Blindern	0314	OSLO
Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet	Postboks 6050 Langnes	9037	TROMSØ
Vegdirektoratet	Boks 8142 Dep.	0033	OSLO

Forum for Natur og Friluftsliv i Sogn og Fjordane	Sognefjordvegen 40	6863	LEIKANGER
Høgskulen på Vestlandet	Postboks 7030	5020	BERGEN
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
MIDTRE NØRDFJORD TURLAG	Lyngvegen 18	6823	SANDANE
MYRBAKKEN SEVERIN	SVENDSTU OPPHUS	2450	RENA
Norges Dykkeforbund	Serviceboks 1, Ullevåll Stadion	0840	OSLO
Norges Orienteringsforbund	Postboks 5000	0840	OSLO
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO
Norsk institutt for bioøkonomi	Postboks 115	1431	ÅS
Norsk Sau og Geit	Postboks 104	1431	ÅS
SFE PRODUKSJON AS	c/o Sogn og Fjordane Energi AS Sørstrandsvegen 227	6823	SANDANE
Stadnamntenesta på Vestlandet	Postboks 7805	5020	BERGEN
Statens vegvesen	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Vestland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening	Postboks 5471 Majorstuen	0305	OSLO
Forsvarsbygg	Postboks 405 Sentrum	0103	OSLO
Friluftsrådernes Landsforbund	Gamle Drammensvei 203	1337	SANDVIKA
KS - Kommunesektorens organisasjon	Postboks 1378 Vika	0114	OSLO
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
LINJA AS AVD GLOPPEN		6823	SANDANE
NHO Reiseliv	Postboks 5465 Majorstuen	0305	OSLO
Norges Geologiske Undersøkelse	Postboks 6315 Torgarden	7491	TRONDHEIM
Norges Jeger- og Fiskerforbund	Postboks 94	1378	NESBRU
Rønnaug Torheim	Hundvikvegen 510	6774	Nordfjordeid
Sabima	Mariboegs gate 8	0183	OSLO
AT Skog SA			
Fortidsminneforeningen	Dronningens gate 11	0152	OSLO
Forum for Natur og Friluftsliv i Hordaland v/ Bergen Turlag	Tverrgt. 4/6	5017	BERGEN
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8380	RAMBERG
Norsk Organisasjon for Terrengsykling NOTS	Postboks 7079 St. Olavs plass	0130	OSLO
Norsk Ornitologisk Forening	Sandgata 30 B	7012	TRONDHEIM
Universitetet i Bergen	Postboks 7800	5020	BERGEN
Friluftslivets Fellesorganisasjon	Nedre Slottsgate 25	0157	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Natur og ungdom	Postboks 4783 Sofienberg	0506	OSLO
Naturhistorisk museum	Postboks 1172 Blindern	0318	OSLO
Statens Kartverk	Postboks 600 Sentrum	3507	HØNEFOSS
Statnett SF	Postboks 4904 Nydalen	0423	OSLO
Technogarden	Vestfjordgaten 4	1338	SANDVIKA